

Panaces nonnullis Heracleum dicitur: ex quo popanax colligi solet. Plurimum in Bœotia, & in Phocidæ Archadiæ nascitur: ibique compendij, & quæstus, qui ex eo liquore faciuntur, gratia, studiosè colitur. Folijs est asperis, in terra iacentibus, herbacei coloris. multum ad scilicet accedentibus; in ambitu quinque partium diuisis: caule, ut ferulæ, altissimo, qui lanugine quadam, in canescens, folijs etiam minutioribus oblitus; muscarius, ceu anethi, in cacumine: flore luteo, & semine odorato, fermenteque. Radices habet multas ab origine una, candidas, graueolentes, crassi corticis, & subamari gustus. Nascentur in Cyrenæ Libyæ, & Macedonia. Excipitur luteus incisâ radice, recenti caulium pululatu. Ea candidum succum emittit, qui siccat in summa cœca croceum colorem contrahit. Effluuientium autem succum excipiunt, folijs excuato solo stratis, quæ siccata tolluntur. Simili modo caule mellibus infuso, profluentem succum eximunt. Meliores ex radicibus, albas, rigentes, distenta quæ, sicca, quæ cariem non sentiant, aromaticæ, feruentes gustu. Fructus ex media ferula cibo idoneus est; sed ex agnatis itolonibus, ab usu cibario abhorret. Maximè in hoc succi genere probatur, quàm amarissimum, internè albus, aut subfuluus, foris ad croci colorem inclinans, læuis, pinguis, friabilis, tener, statim in aqua eliquescens, graui odore. Niger improbat, ac mollis. Adulteratur ammoniaco, aut cera. Sed synceri experimentum est, si digitus in aqua friatus resoluatur, & laescat. Excalcificat, mollit, extenuat: horribis febrium, circutibusque, uulsi, ruptis, laterum dolori, torminibus, stitilicidie urinæ conuenit. Contra uescicæ abiem ex aqua mulla, aut uino bibitur; mensis trahit, foetum enecat. Inflationes, quæ uulnam malè habent, diuisasque, ex melle dilutas, discunt; ischiadici illinuntur. ac opis, & capitis medicaminibus admiscetur; carbunculos rumprit. Podagricis, cum uua passâ illitus subuenit; dolore dentium liberat, cauis in datus: oculorum ac è illitu excitat. Ex eo, & pice opimum fit emplastrum contra bestiarum morsus, qua in rabiem effunduntur. Radix in ramenta conficila, uulnæ admoda, partus extrahit; ad uetera ulcra efficax est: uita cum ossa corpore operit, si trita cum melle illinatur. Semen cum absinthio iumptum, mentes pellit: cum aristolochia, prodest aduersus animalia, quæ ueneno ei aculantur: et contra uulnæ itrangulatus in uino bibitur.

a Meum. & Cat. ἐν Ἰσπρίδι. & in Pto puidè. b Meum. & c Meum. & d Meum. & e Meum. & f Meum. & g Meum. & h Meum. & i Meum. & k Meum. & l Meum. & m Meum. & n Meum. & o Meum. & p Meum. & q Meum. & r Meum. & s Meum. & t Meum. & u Meum. & v Meum. & w Meum. & x Meum. & y Meum. & z Meum.

c Orib. ἡ κρητῆρος ἰαμακίου.

† Orib. ἂν κληπίου, κμ χηρονίου. ἰ. κληπίου, & Chironium. † Orib. δὲ οὗ ἂν ἰαμακίου τῆ.

Panaces Asclepij caulem à solo emittit tenuem, cubitale, geniculatum; circa quem folia funduntur foeniculo similia, maiora tamen, & hirsutiora, odorata in cacumine umbelæ, ubi flores emittunt aurei, acris gustus, & odorati. radix parua est, & tenuis. Auxiliatur uim habent flores, & semina, contra ulcera, phagedænas, & tubercula, si trita cum melle imponantur. aduersus serpentes ex uino bibuntur, & cum oleo illinuntur. Aliqui panaces syluestre origanum uocant, alij cñnilam, de qua in origani mentione diximus.

a Meum. πῆ κρ. & amara. b Meum. ἔχεται τὸ αἶμα ὄν. c Meum. & d Meum. & e Meum. & f Meum. & g Meum. & h Meum. & i Meum. & k Meum. & l Meum. & m Meum. & n Meum. & o Meum. & p Meum. & q Meum. & r Meum. & s Meum. & t Meum. & u Meum. & v Meum. & w Meum. & x Meum. & y Meum. & z Meum.

Panaces Chironium in Pelio monte maximè provenit. folium eius amaraco simile, flos aureus, radix parua, quæ non altè demittitur, gustu acris. Pota radix serpentium ueneno resistit. Illita coma, eadem præstat.

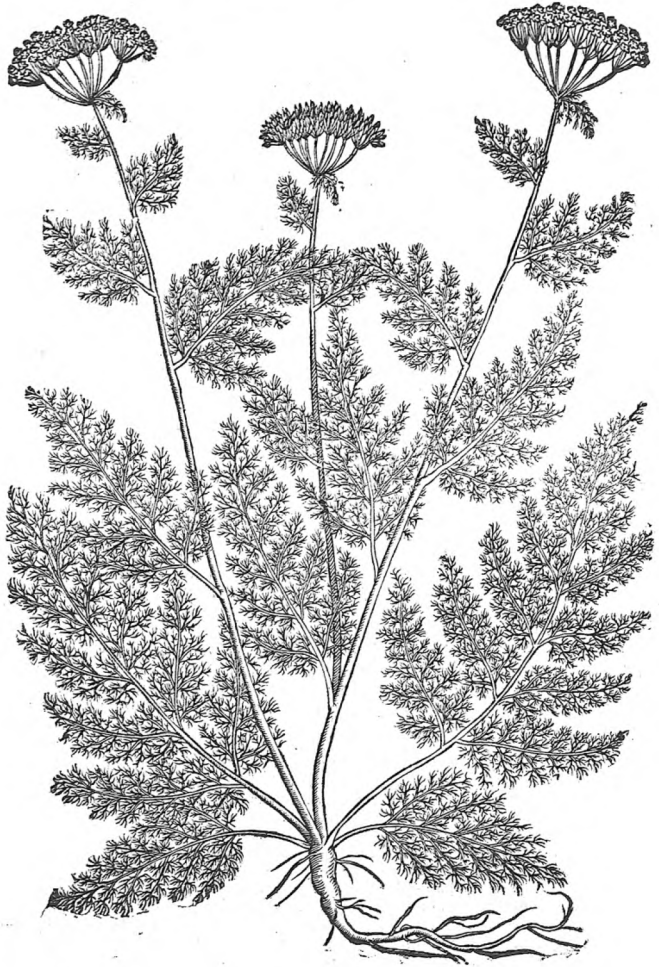
Meis. lapsus.

Panaces Heracleum in Apulia frequens nascitur, quemadmodum in Apennini iugis, & in Argentario promontorio in nostris maritimis Senensibus. Habetur et in quàm plurimis Italiæ uiridarijs, ubi summa eius, cæta colitur ab his, qui simplicium medicamentorum studiosi, ad suum aliorumque, conuocati innumera plantarum genera suis in hortis, ac uiridarijs serunt, ac colunt. Verè tam non ob id affirmauerim, eius lacrymam. quam officinè Opopanace uocant, excipi in Italia. Nam quæ Venetijs uenalis reperitur, ex Alexandria Aegypti conuehitur. Legitima non deest, etsi adulterata frequentior sit usus apud eos, qui ex quadam herba manipulos colligunt. In Panacis historia apertissimè aberrant Medici: quippe qui initio capitis omnia eius genera confundat. Quod omnibus iam notiss est, quàm ut à nobis ostendi debeat.

Panaces Asclepium uiper uaium, eiusque effigiem hic appropinquamus. Sed C H I R O N I V M non provenit, quod sciam, in Italia. Quamquam non desunt, qui pro Chironio panace ascendant plantam, quæ solum habet oblongos, & hyssopi fere modum: florem pentaphylli, sed maiorem, aureso tamen colore: sterculos numerosos, tenues, lignososque, radicem item ligno lam, rufescentem, gustu adstringentem. Verè tam quòd Dioscorides panaci Chironio tribuerit sit amaraco similia, & radicem gustu acrem, non uideo quemodo ingenè pssim eorum sententia subscribere. FLOS ITA QVÆ folijs mihi quidem omnino è sympathiorum genere esse uidetur, quum facillè uulnera glutinet, & sanguinem manantem sistat. Verè tam non hæc solum præstat, sed oris & pudendorum ulcera sanat, ubi in uino decoquatur, & eo iubinde ulcera abluuntur. Datur quoque potandus ad cruenta sputa, & ad dysenteriam unà cum radicibus contritus; quæsiens ad mensium abundantiam. In summa ubi agglutinare, cohibere, & roborare opus sit, ea omnia perinde præstat, ac cætera sympathiorum genera. Panacis genera ab inuentoribus cognominari tradunt, nempe Asclepium ab Asclepiulo, Chironium à Chirone, & Heracleum ab Hercule: quare & Heracleum à pleas; est appellatum; cuius tantum lacryma hoc tempore officina uidentur. Semen enim, ac radix, nisi in pluribus ualeant affectibus; ad nos tamen, quod uiderim, non asseruntur. In quorum defectu optimi chirungi, cum denudata ossa carne expleri uolunt, radicem segmenta, quæ lacryma compacta reperitur, quaque illa sist, non paruo labore sequeunt, & ad hunc usum in puluere redigunt. Panacis uires descriptis Galenus libro 8. simplicium medicamentorum, his uerbis. Panaces Heracleum, inquit, ex hoc fit uocatus Opopanax, radicibus eius, & caulibus exçis. Porro opopanax ipse longè est ad plurimas usus aptissimus, ut pote excalcificans, emolliens, & digerens: potant; ipsam quissimam in calcificatione teritur in cinis, in desiccando uero secnat. Cortex radicis excretorium simul, & excalcificans est medicamentum: sed minus quàm succus, què nonnullam habet absurgenti facultatem. Quare eo quoque uicimus & ad ossa dekadata, & ad ulcera maligna, & contumacia. Sufficiens enim talia carnem procreant, scilicet

Panacis si res Gal. & Meis.

PANACES ASCLEPIVM.

cet abstergendo sumi, & desiccando, nec ita magnopere calfaciendo: quæ omnia ad carnem generandam necessaria sunt.
 uelut in libris de curandi ratione ostendimus. Fructus calidus & ipse est, ac mensibus mouendis medicamen accommodum.
 Ceterum nescio quo pacto nunc ferè omnes ex more non panaces, sed panaca herbam hanc uocent. Panaces autem Ascle-
 pium minus est calidum supradicto panace: quamobrem eo, & floribus eius, & semine melli mistis ad ulcera, phymata, &
 phagæcenas uentur. Panaces uero Chironium & ipsam similem prædicto facultatem possidet. hæc Galenus. Porro deip-
 sit Panacio lacryma (ut auctor est Mesues) a rematis corporis partibus, præsertimque ab articulis compaginis, lentam,
 crassam, conuantacemque pituitam. Cerebrum, & neruos expurgat, præcipue cum frigidis torquentur morbis. $\pi\alpha\sigma\alpha\kappa\epsilon$
 $\delta\iota\epsilon\lambda\lambda\eta\sigma\iota\varsigma$ sic Græcis, ut etiam Latinis Panaces Heracleum, nominatur. Arabibus, Stensir, Iensir, siue Giaysir: Italis, Pana-
 ce Heracleo. Hispanis, $\pi\alpha\sigma\alpha\kappa\epsilon$ sic Græce uocatur, ut Latine item Opopanax: Italis, Opopanaco: Hispanis, Opopana-
 que $\pi\alpha\sigma\alpha\kappa\epsilon$ uero $\pi\alpha\sigma\alpha\kappa\epsilon$ sic Græce uocatur, ut Latine similiter Panaces Asclepium: Arabicè, Panas Aschilbet:
 Italicè, Panace Asclepio. $\pi\alpha\sigma\alpha\kappa\epsilon$ denique $\chi\epsilon\gamma\iota\sigma\iota\alpha$ ita Græcis, Latinis pariter Panaces Chironium appellatur: Mauri-
 tanis, Panax carmen: Italis, Panace Chironio.

Nominata.

FLOS SOLIS, SEV PANACES CHIRONIVM.

Argus 1780.

LIGUSTICVM.

CAP. LI.

Ligusticum, { quod alij panaceam, alij panaces uocant. } plurimum in Liguria nascitur, { in mō-
te Apennino Alpibus contermino : unde nomen traxit. } Panaces incolæ non ab re appellant,
quoniam & radice, & caule Heracleonico panaci simile sit, & uiribus eisdem præditum. Gignitur in al-
tissimis, asperisq; montibus, ac umbrosis, maximè ^b iuxta fluentia. Cauliculum fert anethi, gemiculatū,
tenuem, & in circuitu folia fertulæ Campanæ, molliora, odorata, prope uerticem graciliora, & longè
magis diuisa : in cacumine muscarium, in quo semen dependet nigrum, solidum, & oblongum, sceni-
culo proximum, gustanti acre, & aroma olens : radix candida, Heracleotici panacis similis, odorata.
Radix feminisq; uis excaustoria, concoquens. Prodest ad intestinos dolores, tumores, concoctio-
nes : item ad inflationes, præsertim quibus stomachus turgeat : & contra serpentium ictus, & urinas, &
mensis potu trahit. Eisdem præstat effectus apposita radix. Semen cum radice oxyporis, & medica-
mentis decoquentibus admiscetur. ^b oriper quam utile ; quare pro pipere utuntur eo indigenæ ad
obfonia. Adulteratur femine quodam simili ; quod facile gustu discernitur ; ^c amarum enim est. Alij
scemen sceniculi, aut fetidis admiscentes, ligusticum doljo utiant.

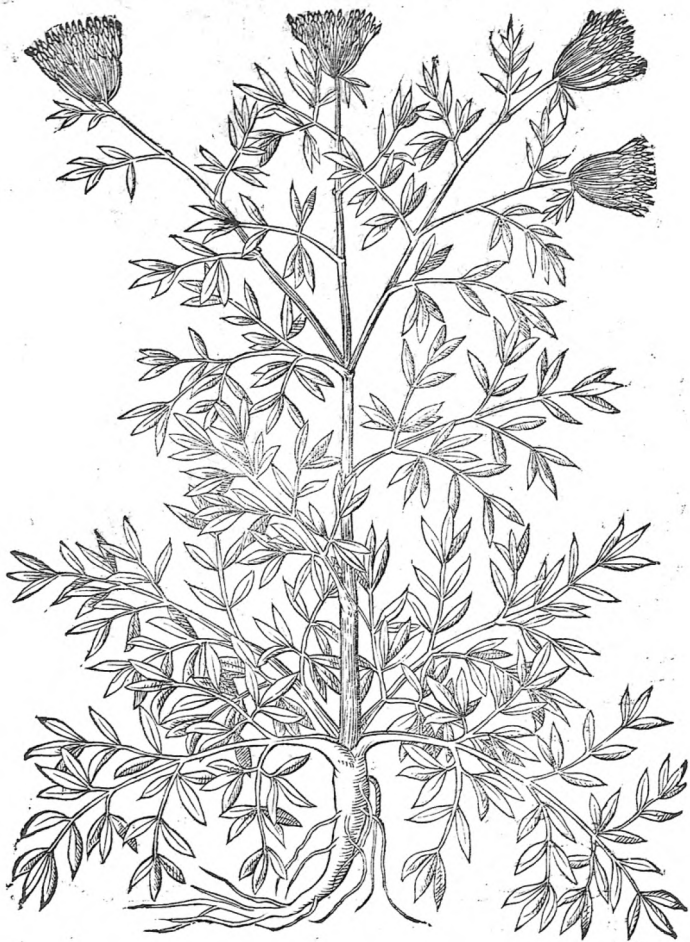
Conclusa nō
legit Orib.

a Meum. ora-
pæ 701 d 1090
Eia. circa 1000
bes.

b Cat. & o-
pæ 701 d 1090
tum stom-
cho.

c Orib. viz p 6
701 d 1090
nissimum.

LIGVSTICVM.

In Ligustico
quorundam er-
ror.

Libyfici ni-
res ex Gal.

Nomina.

F Alluntur aperte, ut mea quidem fert opinio, qui herbam vulgò hodie Leuisticum nominantam, quam legitimum hippo-
sticum censent, putant esse Ligusticum hic à Dioscoride representatum, quod Galenus vnus literæ mutatione Liby-
sticum appellauit. Siquidem hoc caule assurgit tenui, & folijs serrulæ Campanæ similibus. Illud verò caulem profert
altum, crassum, concanum, & geniculatum: folia apud palustris genula, maiora tamen, ac etiam crassiora. Ceterum quam-
uis legitimum, ac verum Ligusticum in Liguria, cuius Genua metropolis est, vnde etiam nomen inuenit, frequentissimum pro-
ueniat, sitque mihi adeo vulgaris notitiæ, ut eius semine passim vrantur incole in ciborum condimentis; non ob id tamen
cetera Italici loca hæcenus, quod sciam, deferri capit. Plantas autem has duas, quarum hic imagines appingi curauimus, mi-
serunt ad me amici qui rem herbariam proficentur. Verùm prior ligusticum, magis quam postrema referre videtur; sed velim,
ut sit quoque aliorum iudicium, quamcūq; ambas excudi curauit. Galenus de Libyfico differens lib. 7. simplicium medic. sic
breuiter inquit. Libyfici radix, & semina ex genere ex callicientium sunt, adeo ut menses citant, & vrinam prouocent, sta-
tusq; discurrant. Quod Græci λιβυστικόν, Latini similiter Ligusticum, & Libysticum dicunt: Itali, Ligustica.

LIGVSTICVM ALTERVM.

Σταφυλιος.

PASTINACA.

CAP. LII.

60

Pastinaca sylvestris folia gingidij habet, latiora, subamara: caulem rectum, scabrum: umbellam fililem anchi: in qua flores insunt candidi, & in medio purpureum quiddam, ferme croceum. radix digiti crassitudine, dodrantalis, odorata, quæ cocta manditur. Semen potum, uel impositum, menstrua mouet. Iis conuenit in portione, quos urinæ difficultas torquet, aut lateralis dolor ex cruciat, aut si aqua cutem subij: serpentium moribus, ictibusq; prodest. præfumentes id, nulla affici iniuria à ferpentibus traduntur: conceptus adiuuat. Radix urinam pellit, uenerè stimulat, partus apposta eiicit. Folia trita, & cum melle imposita, phagedænas ulcerum purgant. Satia ad eadem pollet, inefficacior tamen, & cibo aptior.

Vulgares

PESTINACA DOMESTICA,

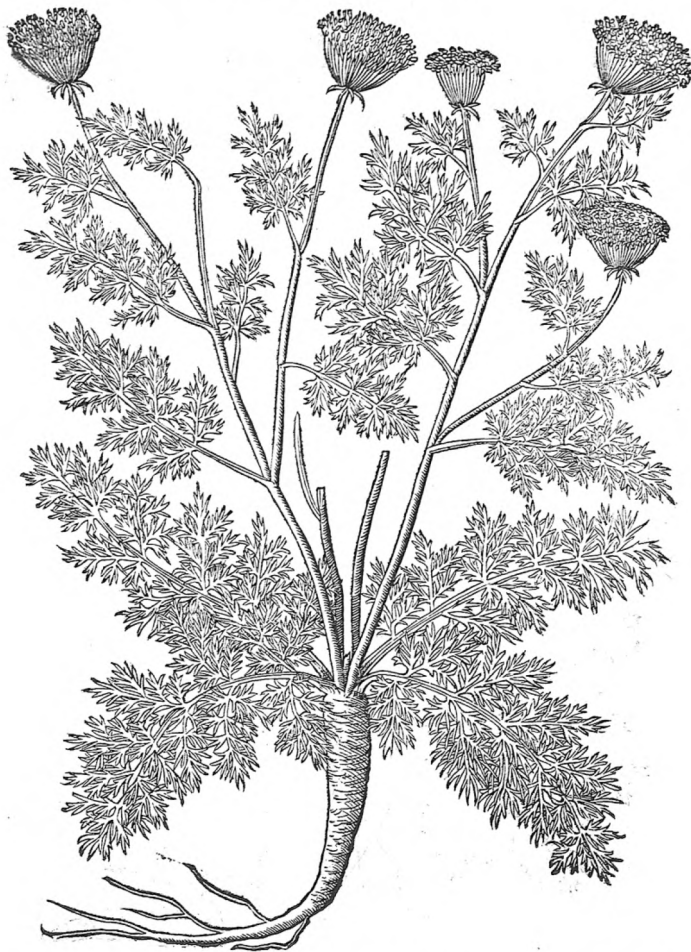
Pastinaca cō-
sideratio.

Ruellij erra-
tum.

Quorundam
error.

Vulgares admodum sunt in Italia tam sativæ, quam sylvestris *Pestinae* radices, ut quæ passim quadragesimalis ieiunij tempore non ingratis in ciborum usum recipiantur. Cæterum quoniam fortassis in Gallia non seruntur in hortis, Ruellius manifesto errore putavit, Carotas nobis vulgò vocatas, quas coctas, sale, oleo, & aceto additis, hyeme usurpamus in acetariis, sativas esse *Pastinacas*. Ut hinc maxime admirari subeat Ruellium, virum aliqui doctissimum. Siquidem hæc-
tenuam radicem niti adeo risa, ut sanguineo succo madaeat, qualis Carota dicta inesse apprehenditur. Sativa in Italia frequen-
sima fertur in hortis. Erratica vero nonnunquam in campis ac incultis sua sponte nascitur. Vtraque albicantibus con-
oleo fringuntur, & ita sæpe, ubi desunt pisces, eorum vicem supplent: licet pro ieiunantium instituto, essent potius eorum cibus
abdicanda: Per eorum enim non obscurè stimulant. Falluntur præterea, qui Dauci loco, agrestis *Pastinacæ* semen accipiunt,
illius scilicet, in cuius florentis umbellæ medio exiguum quid purpurei emicat. Aliud enim est à *Pestinacæ* erraticæ *Daucus*,
ut paulo inferius suo loco dicetur, ubi eius tres species à Dioscoride redduntur. Nam quamvis iam ex illius, quam Galeni sen-
tentia libris tum de simplicium medicamentorum, tum de alimentorum facultatibus, *Daucus* à sylvestri *Pastinacæ* parum
vel potius

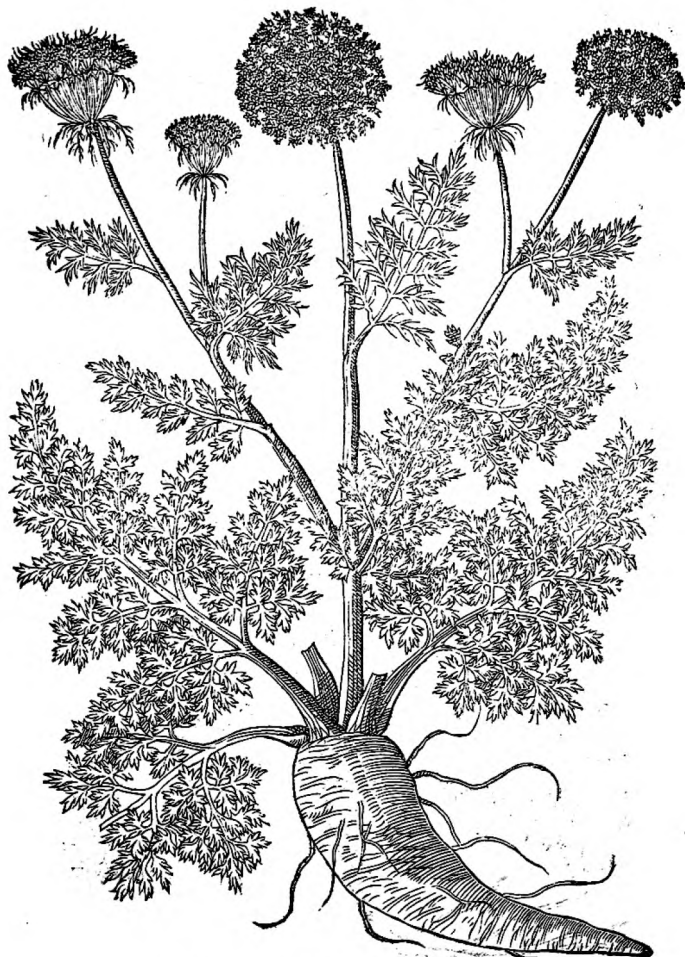
PASTINACA SILVESTRIS.

vel potius nihil viribus differat, ob idque alterum alterius vice in medicina usu capi possit; non tamen rectè dici potest, Dau-
cum erraticum esse Pastinacam. Pastinacæ meminit Galenus libro 8. simplicium medicamentorum, sic inquit. Pastina-
ca sativa imbecillior: agrestis ad omnia potentior est. Urinas movet, & menses provocat cum herba quidem tota, tum ma-
ximè semen, ac radix. Habet porro etiam abstersivum in se quippiam. quæ obrem ulcera phagedænica quòdam folijs eius
60 viridibus cum melle, quò pura reddant, illunt. Planta quæ Græcè σαπιβοει, Latine, pariter & Italicè Pastinaca vocatur;
Arabice, Iezar, Gezar; Germanicè, Pasteney, & Pastinachen: Hispanicè, Canaria blanca: Gallicè, Pastenades: Boe-
micè Pastirnak, & ita quoque Polonicè.

Pastinacæ vi-
res ex Gal.

Nomina.

HERB.

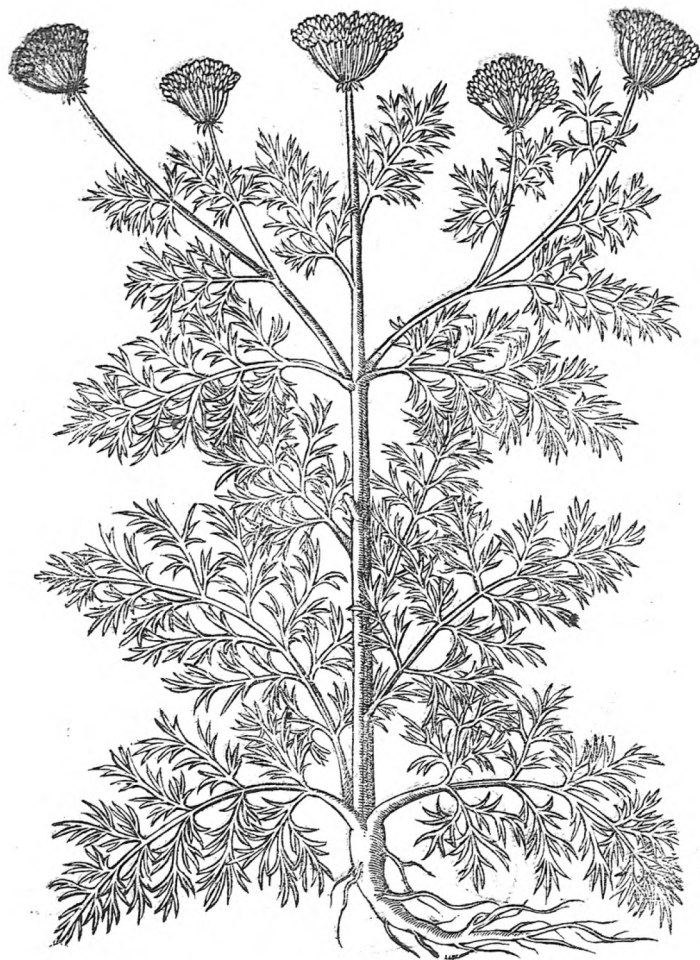
SESELI.

CAP. LIII.

† Scetim, non
legit Carec.
a Meum. &
Car. *Seselis*
N. *parvas*.
fructus vero
magnus est.
b Meum. *an*
basilicani. i. *sp*
tudine. Longi
tudine.
c Meum. *o*
tas *sed* *1878*
1878. N. *lic*
tus in Ida.

Seseli Massiliense folia fœniculi habet, crassiora: caulem vegetiorem: umbellam anethi, in qua se-
men oblongum, angulosum, degustanti † statim acre: radix longa est, iucundi odoris. Semen, &
radix exalfaciendi vim habent. Potu stranguriz, & orthopnoz medentur: suffocationibus mulie-
rum, comitialibusque profunt: menses, & partus trahunt: ad omnia interna mala pollent: tussim ve-
terem sanant. Semen cum vino potus, concoquit; & tormina discutit: cephalis febribus vtile. contra per-
frictiones in itineribus, cum pipere, & uino bibitur. Capris, ceterisque pecudibus datur in potu, quo faci-
lius suos foetus enitantur. Aethiopicum seseli, folia habet hederæ, minoræ, & ad periclymeni modum
oblonga. frutex nigricat, palmatibus in bina cubita extensis: ramis lesequipedalibus: capitulo anethi;
semine in tritici morem dento, nigro, amaro, Massiliensis odoratiore, & acriore, multum suavi.
Peloponnesense folia habet cicuta: laniora, & crassiora: caulem supra Massiliensis magnitudinem, feru-
laccum: & latam in cacumine umbellam, in qua semen latius, odoratum, & carnosius pender. Eisdem
viribus praditum est. Nascitur in aperis, riuibus, & collibus. inuenitur etiamnum in insulis.

SESELI MASSILIENSE.

Top. 1107.

CRETICVM SESELI.

CAP. LIII.

TOrdylum, quod aliqui Creticum seseli uocant, iuxta Ciliciam in Amano monte nascitur, herbulam surculosa, femine duplici, rotundo, scutulorum effigie, odorato, subacri. Contra urine difficultatem bibitur: potu cit menses. Succo feminis, caulisque uirentis, ternis obolis ex passo decem diebus hausto, renes sanantur. Efficax est radix ad ciendas pectoris excretiones, in delinctam cum melle.

Seseli Arabibus Sifileos dicitur. Officina uero id Siler montanum appellant. Legimus Seseli Massiliense in omnibus Seselis cœca. Sæpe Tridentinis montibus legitur. Sed maxime animaduertendum est, quod quanquam in quibusdam Italie pharmacopolijs, uerum sit reperire Seseli; in quam plurimis tamen quoddam semen Seselis uicem explens uenditur, quod nulli prorsus Seseli à Dioscoride descripto responderet: quippe quod amaritudine tantum sit præditum, & olfactui cinicicum fastorem representet. Porro Seseli Æthiopiici duas hic imagines damus: utraq; enim uerum representare uidetur. quemadmodum

SESELI AETHIOPICVM.

& Peloponnesse legitimum refert. Ceterum aliquando credidimus, Toræylium, siue Creticum Seseli in quodam nostro
 hortulo natum esse, quod eius semen (ita enim aiebant) & Patauino simplicium urinario allatum, terræ commisissim. Verum
 cum postea accuratius eius faciem contemplantus essem, itemq; saporem examinaissem, id à legitimo longè admodum diffidere
 cognoui. Seselis monstratio prima assignatur ceruis feminis. Siquidem tradit Aristoteles lib. 9. cap. 5. de historia ani- 60
 sim memoria prodidit Galenus libr. 8. simplicium medicamentorum, ubi ita scribit. Seseli & radix, atque etiam semen
 usque adeo ex calfacit, ut admodum urinam mouere queat. Sed & medicamentum est tenuium partium, ut & comitiali mor-
 bo, & orthopneæa competat. Quæ herba Græcis σισήλι Latinis, ut etiam Italis Seseli nuncupatur: Arabibus, Sijalios: Bar-
 baris, Sifiteos: Germanis, Steinhreb: Gallis, Ser montain: Polonis olejnek.

Seseli u res
ex Gal.

Nomina.

σισον :

SISON.

CAP. LV.

60

Sison exiguum semen est, in Syria natum, apio simile, oblongum, nigrum, feruentis naturæ. Contra lienis vitia bibitur: urinæ difficultatem potu emendat, remoratos menses citat. Eo in condimentis, cum cucurbita, & aceto indigenæ utuntur. In cacumine granula multa gerit.

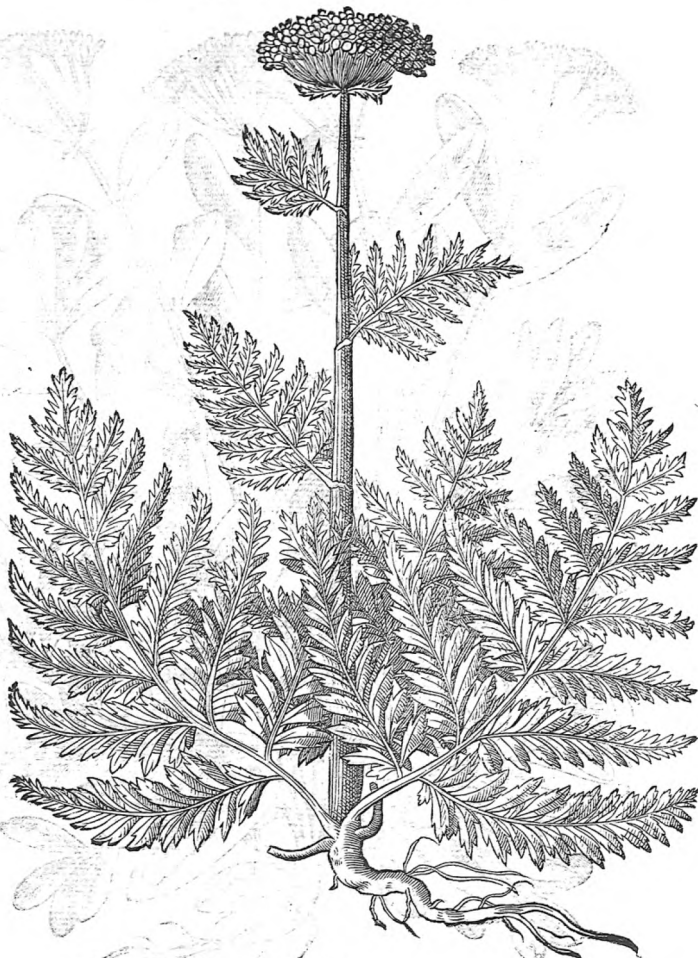
Sison, ut hic Dioscorides testatum reliquit, semen est in Syria proveniens, nobisq; incognitum: quandoquidem plantam, qua illud profertur, apud nullum auctorem suis notis descriptam non inuenio; nec semen ipsum, quod equidem sciam, ad nos è Syria defertur. Quapropter illius patriæ gentibus relinquendam duximus, ubi eius notitia, & seminis usus. Nam præterquam quòd difficile sit, etiam periculosum iudico, de rebus peregrinis, quarum delineationes latent, aliquam proferre sententiam. Id sison Græcè dicitur, quod Latine quoque Sison.

Sison semē in cognitum.

Nominā.

Avesp.

SESELI PELOPONENSE:

A. Veser.

ANISVM.

CAP. LVI.

a Meun. & Veser. facile ipsi rationem reddens.

Anisum in summa exsiccatur, exsiccat. oris halitum iucundiores facit, doloris leuamentum praestat. Vrinam ciet, discutendi vim habet, hydropicis potum sitim extinguit. Animalium uenenis aduersatur: valet ad inflationes: alium, & alba foeminarum profluuia sistit: lac ad mammas elicit: venere stimulat: doloris capitis leuat, suffitum naribus, cum rosaceo tritum, inflatatum que fractis auribus medetur. Melius semper recens, plenum, non furfurosum, odore praestans. Inter prima laudatum est Creticum, proximo loco Aegyptium.

Anisi confiderratio, & uires ex Gal.

Anisum vulgaris omnibus sepe notitia planta est, folijs sepe Api, minus tamen diuisis, praeter ea quae in caulium summitatibus habentur. Caulem edit rotundum, cubitalem, multis brachiato ramis: umbellam candidam, mellis odore: semen oblongum, iucundi odoris, sane misto ex dulci, acrisque, ac etiam amariuscule, ad multa utile. Siquidem aperit, concoquit, digerit, incidit, prouocat, & flatu pellit. Oris anhelitum commendat. Inspergitur panibus odoris saporisque gratia. datur rosi cum neruba ad coliacos affectus. Singultum sedat tam haustum, quam olfactum. Summum conciliat.

ANISVM.

conciat, & calculus pellit. Caterum ut nostrum sequamur institutum, non sunt à nobis silentio pretereunda, que de eius uiribus scriptis tradidit Galenus lib. 6. simplicium medicamentorum, ubi sic inquit. Anisi semen maximè utile est, acre, subamarum, ut propè adurentium accedat caliditatem. Est autem & in sicando tertij ordinis, sicut & in calefaciendo. Proinde & urinam ciet, & digerit, atque etiam uentris inflationes sedat. Planta, que Græcis *άνισον*, Latinis item *Anisum* appellatur: Mauritanis, *Aneisum*, seu *Anexissum*: Italis, *Aniso*: Germanis, *Anisz*, & *Enisz*: Hispanis, *Matabulna*, & *Terua*.
 60
 Nomin.

Κάριον.

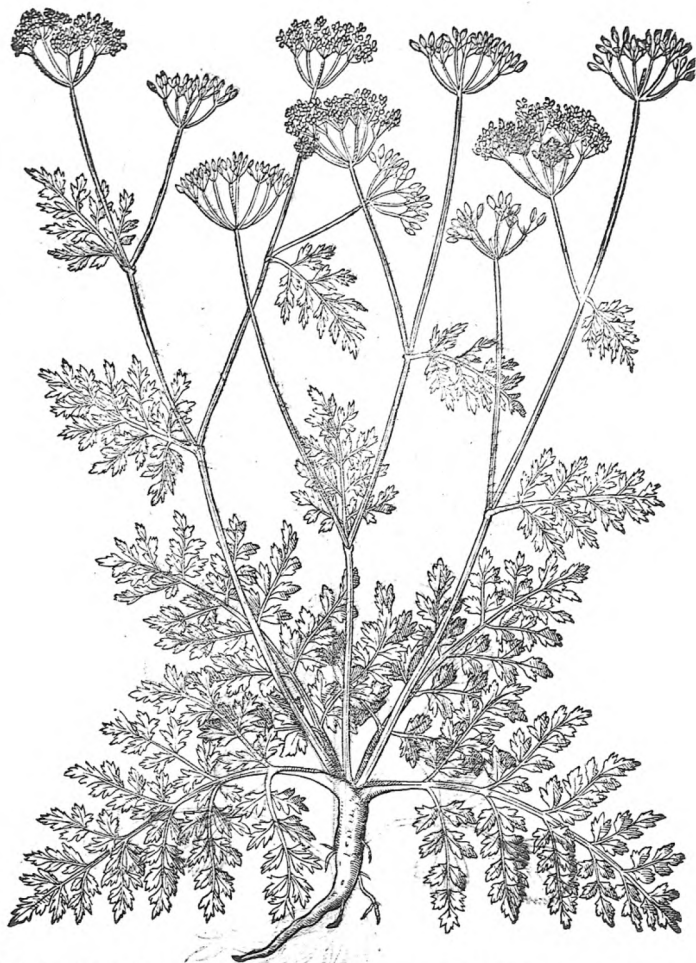
CARVM.

CAP. LVII.

Carum, semen est vulgaris notitiz. Excalfacit; urinam concitat, stomacho iutile, os commendat, concoctionem adiuuat. Vtiliter miscetur antidotis, & oxyporis. anisi vicem prabet. Radix cotta, pafinacæ modo, manditur.

b

Carum

Carum officinis vulgo Carui dicitur . semen omnibus notissimum . Planta nascitur in pratis , & collibus , Pastinace sylvestris non abfimalis , caulibus ab una radice pluribus , quadrangulis , cubitalibus ; umbella floribus candidis refereta semine aniso longiore , anguloso , subnigricante . Radice longa , sapore amariuscule simul , & acri . Semen praecipuum habet in medicina usum . Id enim aperit , provocat , dissolvit , & incidit . Auxiliatur frigidis vteri affectibus , confert ad omnes frigidos capitis morbos , usum acuit : Herba pro oleo comeditur . Estur radix cocta perinde ac Pastinaca . Seminis farina admiscetur cataplasmatibus , quae ad sugillata parantur , magno iuvamento . Integrum semen passim Germani pani suo subigunt , ciborumque condimentis indunt , quemadmodum nos anisum , & feniculum . Sed maxime , meo quidem iudicio , redarguendi sunt Monachi illi , qui in Mesuem commentarios ediderunt : quippe qui non sine magno , & aperto errore crediderint , Carum semen esse rubentis illius radices , quae vulgo Carota vocatur . Quandoquidem Carotarum semini nulla Cari qualitas inest : id enim adeo acre non est , ut tertio calcamentium , ac exiccantium urinae adscribi possit . Quod tamen de Caro testatur Galenus lib. 7. simyl. medic. sic scribens . Cari semen calfacit , & exiccit tertio quodammodo urinae , moderate acrem qualitate non possidens . Itaque & flatu extinguit , & urinas ciet , non semen tantum sed & planta . Cuius nomen Graecum est *καριον* : Latini , Carum : Arabicum , Caruia , Caravia , seu karui : Italicum , Caro : Germanicum , Mattngrach , & Kim : Hispanicum , Alcarauca : Gallicum Carui .

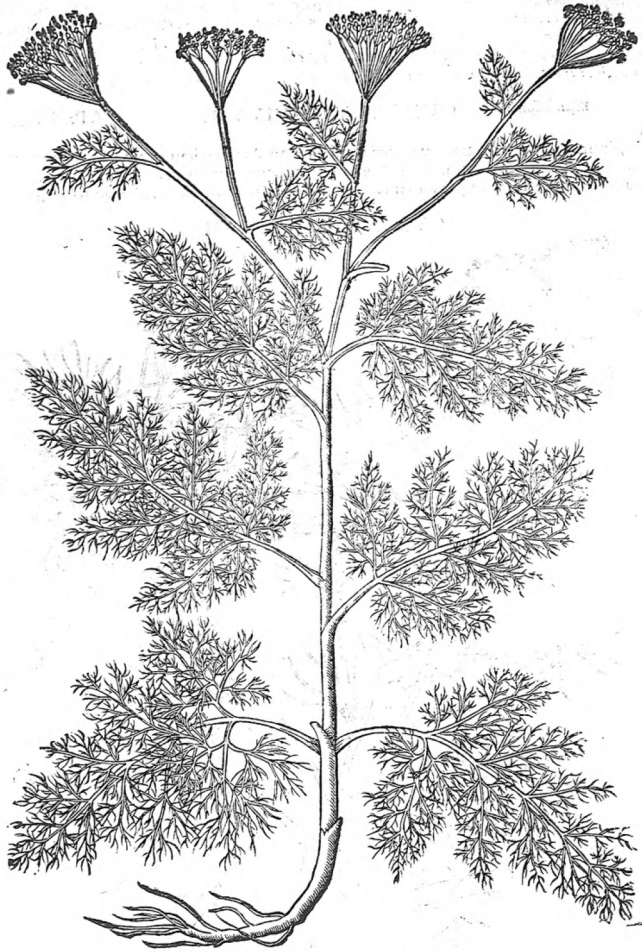
Monacholi error .

C r uira ex

G. d

Nomina .

ANETHVM.

Aneth. ANETHVM.

CAP. LVIII.

60 **A**ridi Anethi comæ, seminisq; decoctum, potu lac euocat: inflationes, & tormina sedat: aluum, vomitionesque sistit: urinas ciet, singultus lenit. oculorum aciem hebetat, genituram refinguit, assiduè porum. Decoctum eius fœminis uulx malo opportunis, ad defecationes utile. Condyliomata illitus seminis cremati cinis tollit.

Anethum hortis omnibus frequentissimum, omni adeo ex parte faniculum emulatur, ut sæpius colligentes, fallat, nisi gustum consulant. consurgit enim caulibus sesquicubitalibus, ramosis folijs capillorum speciem referentibus, floribus luteis, semine, & umbella faniculi, radice neque adeo longa, neque multis subnixâ fibris. seruit in hortis in condimentorum usum. Ceterum Anethum, ut auctor est Galenus lib. 6. de simplicium medicamentorum facultatibus, adeo excofacit, ut habendum sit aut secundi ordinis intensi, aut tertij remissi. Exiccantium verò ordinis est secundi incipientis, aut primi finientis.

Anethi conf.
dicitur, & vi-
tes ex Gal.

entis. Itaque merito in oleo decoctum digerit, dolorem sedat, somnum conciliat, & crudos, & incoctos humores concoquit. Fit enim ex eo oleum, cuius propinqua sit temperies pus mouentibus, & concoquentibus vocatis medicamentis: nisi quatenus paulò illis tum calidius, tum tenuiorum partium est, ac proinde digerendi facultate praeditum. Vsum autem tertij ordinis tum excoctificanti, tum desiccanti sit: & propter ea pleribus nimis humidis, mollibusq; prodest, potissimum is, quae in pudendis consistunt. At quae praecipuo sunt in ueterata, & probe cicatrice includit. Ceterum viride humidius est, & minus calidius: itaq; magis quam sicum concoquit, & somnum conciliat, sed minus digerit. Idcirco nihil videntur veteres in conuulsis esse caronis ex eo concinnatis. Planta, quae Graecis ἀνηθον, Latinis item Anethum appellatur: Μαυρίτανις, Xebet, Iebet, sive Sebet: Τράχης, Aneitho; Germanis, Dyllen, & Hochkraut: Hispanis, Eneldo: Gallis, Anet.

Κόμινον ἄνηθον.

CVMINVM SATIYVM.

CAP. LIX.

10

CVminum satiyum origiratum est, sed multò magis Aethiopicum, quod Hippocrates regium appellauit. Secundum locum tenet Aegyptium, reliqua sequuntur. Provenit in Galatia, in Asia, Cilicia, & Terentia, & plerique alijs tractibus. Excoctat, adstringit, exicat, ad tormina, inflationesq;

CVMINVM SATIYVM.

conuenit, coctum, & cum oleo inditum, aut² cum hordeacea farina illitum. orthopnoicis datur in po-
 sca: de morbis à serpente, in vino. testium collectionibus auxiliatur, impositum cum vva passa, aut lo-
 liij farina, ceratove: mensum abundantiam inhihet. Contritum autem in aceto, & nariobus obiectum,
 sanguinis profuua sinit. Colorem bibentium, aut perunctorum mutat in pallorem.

² Mell. olib.
 diuulsiore i.
 cu cruda hor-
 deacea.

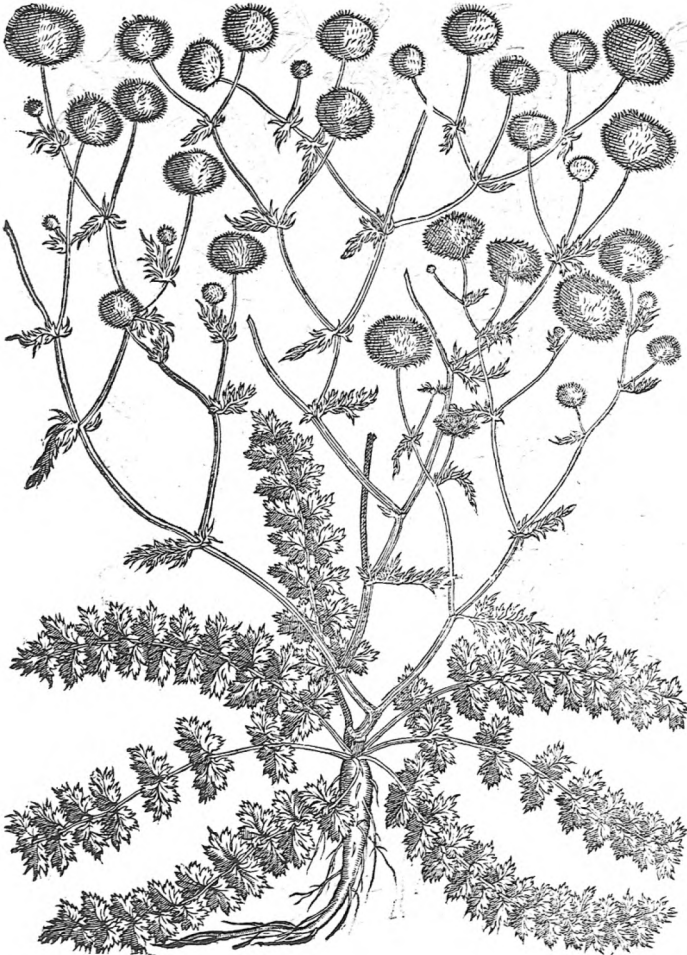
Κύμινον ἑρπύρον.

CVMINVM SILVESTRE.

CAP. LX.

Sylvestre Cuminum, plurimum, efficaciusque in Lycia, & Galatia Asia, atque Carthagine Hispaniæ
 20 gignitur: frutice paruo, dodrantali caule, ac tenui: quaternis, aut quinis folijs, tenuibus, veluti fer-
 ratis, & gingidij diuisura. In cacumine capitula quina, aut sena habet, mollia, rotunda; in quibus est
 semen acerofum, gultu satiuo acriore. nascitur in collibus. Bibitur semen ex aqua, aduersus tormina,
 inflationesque; item contra venenatas bestias ex vino. Singultus ex aceto sedat: stomacho vtile, quæ
 humor uexat. Sugillata tollit, si manducatum cum melle, & vva passa illinatur: testium inflammatio-

CVMINVM SYLVESTRE I.

nibus,

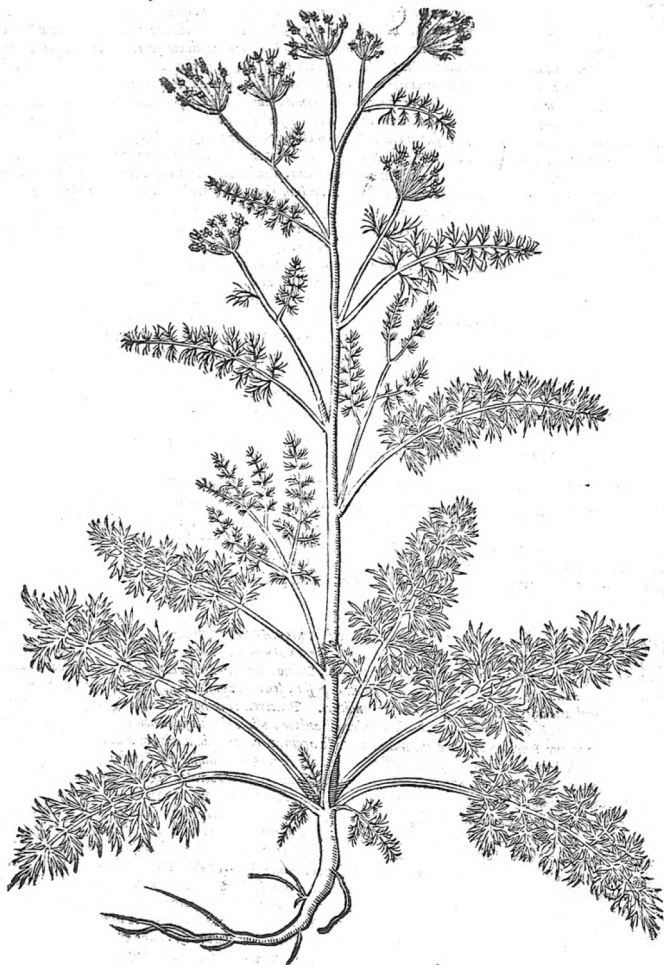
nibus, adiectis eisdem, illitum medetur. Est & aliud sylvestris Cumini genus, sativo non dissimile, quod à singulis floribus elara promit cornicula, in quibus semen est melanthio simile. Quod potum omnium serpentium moribus praesidio est. Calculosis, & ijs, qui vrine stulticio vexantur, aut concretum sanguinem cum lotio reddunt, auxiliatur, sed apij semen feruifacium postea bibendum est.

Cumini con-
federatio.

S *Atinum Cupinum* omnibus notum est. *Quamobrem longiori sermone eius historiam prosequi non operis pretium duximus.* **S** *YLVESTRE* vero quod primo generi à Dioscoride assignatur, etsi antehac me illud nusquam vidisse scripserim, factum est rami opera, & liberalitate Jacobi Antony Cortusi, rei herbarie indagatoris acerrimi, ut in nostro hoc hortulo id nunc primum virescat & floreat, in studioforum omnium usum, quorum iuuandorum gratia hos labores insumpsumus. Nihil enim in hac planta desiderari potest, quod Dioscoridis descriptioni non respondeat. Quod verò secundo ascribitur generi, si in Italia gignitur, id equidem cum Ruellio, & Gesnero, viris doctissimis, eam plantam esse putaverim, quam Germani vulgò Rutehorn, hoc est, Equitis calcar, & Consolida regalem vocant. Quod quidem planta haec nascitur in segetibus. Caulem proferit simplicem, ramulis multis, tenuibus, longis, cavis, sylvestris nigella modo. Flores eam propu-

CVMINVM SYLVESTRÉ II.

Κέρπον ἢ κορίαννον.

CORIANDRVM.

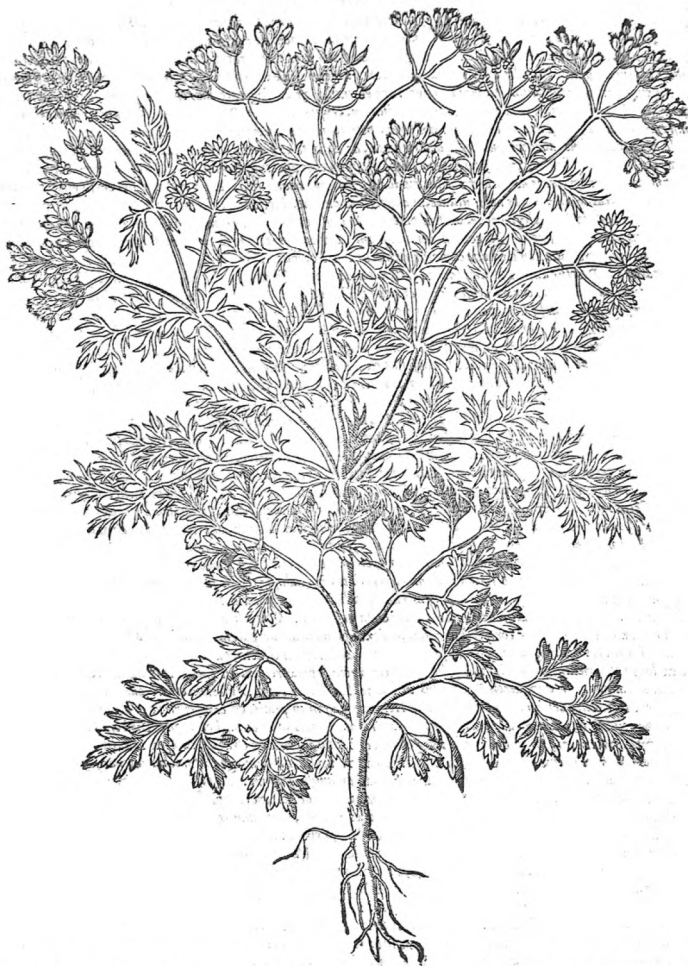
CAP. LXII.

Coriandrum, aut coriannum vulgaris est notitia: vim refrigeratioriam habens. Quare illitum cum pane, aut polenta, ignibus facris, & ulceribus, qua; serpunt, medetur. Epinyctidas cum melle, vel uua passa, testium inflammationes, carbunculosque sanat: cum faba fresa strumas & tubercula discurit. Tineas interaneorum expellit: semen, cum passo modicè potum, & genituram adauget: largius tamen sumptum mentem non sine periculo mouet. quare continuo, & copiosiore usu abstinentidum. Succus cum cerussa, spumave argenti, necnon aceto, & rolaeco illitus, ardentis summæ cutis inflammationes emendat.

Coriandri fa-
sultas ex Ga-
leno.

Coriandrum omnibus notissimum exili prouenit caule, sesquicubitali longitudine, ramis numerosis; folij infernè Adli-
auto p. ximis, sed que in caulibus habentur, & tenuiora sunt, & magis ciliata: flores in caulium summitatibus albi
cant, è quibus racematim semen oritur rotundum ac striatum. Tota planta grauius spirat, cimicum odore, at semen sic-
cum, exuta graueolentia, odoratum euadit, & ad multa utile. Ceterum in Coriandri facultate indaganda adeo Galenus pro-
ducit.

CORIANDRUM.

ductus est, ut longum sermonem faceret contra Dioscoridis sententiam lib. 7. simplicium medicamentorum, ubi ita scribit.
 Coriannon, siue Corion, aut utcumque uocare lubet. Vetusiores Graeci Coriannon nominant: at recentiores medici quosque
 Corion appellant, sicut & Dioscorides, refrigeratorem esse herbam dicitans, sed perperam. Siquidem ex contrariis fa-
 cultatibus componitur, plurimum habens essentis amarae, quam ostendimus esse tenuissimum partium, & terrenam. Nec parua
 etiam aquae humiditatis obtinet, qua repentis est facultatis. Habet autem & adstrictioris paucillimum. Ex quibus omni-
 bus uariè quidem agit ea quae scribit Dioscorides, & non tantum ex refrigeratione. Ceterum ego cuiusque particularem
 actionis causam enarrabo, tametsi propositum fuerat, mei unius duntaxat hoc in libro sententiam exprimerem. Sed forte
 nihil obstat: imò, si uerum fatendum est, proderit nonnihil superiores methodos, quae ad hunc modum in paucis medicamen-
 tis sunt dictae, hic repetere. Primum ergo non Dioscorides tantum, sed & alij complures medicorum indeterminatè de mor-
 bis pronunciant, sicut sanè hac quoque tempestate non paucos inuenias medicos uel insignes, praeter alia, hac in re maxime
 balucinantes. Interdum enim atra, liuida, frigidaq; reddita parte, quae erysipelas habuit, nec amplius refrigerantia postea
 te medicamenta, eorum antea, sed ea quae inflexioni parti praeter naturam humorum euacuent, uel tamen refrigerare persensent.
 Aliquando autem ad digerentia quidem transiens: ceterum erysipelas sanare dicunt. Et sanè scribunt, incipientibus etiam
 uis, & crescentibus erysipelatis, alia esse medicamenta, alia uerò iam declinantibus, ac flaccescentibus. Sed ita res non ha-
 bet. Neque enim erysipelas etiam uocari debet, posteaquam inflammatio eius, & febris, ac biliosum illud abierit: neque
 quae

que facultate sunt frigida, neque qua huiusmodi affectus sanant, remediū esse putandum esse sed velut si uel in initio protinus aut percussis, aut alia de causa quāvis tumor in parte quāpiam aut humidus, aut rigor extiterit, cum esse frigidum affectum existimabis, & que dixerat: excalescantiq; medicamenta poscere. Ad eundem modum, si calida affectio in frigidum reciderit, negligenda quidem prior est, sed secunda alio appellanda nomine: aut si displicet nomini mutatio, saltem sicut quidam dicit: alia scilicet principii, alia declassificationis remedia, haud frigida esse autumans declinationis remedia, concedendum sane est, si cui ita placet, ut talis affectio etiam cryspelas uocetur: sed eam etiam calidam dicere, ubi iam refrigerata est, id uero nequaquam concedendum. Itaque ne quod tunc ei auxilio est, refrigeratum esse credamus, sicut Dioscorides Coriandrum, quod uel, ut ipse inquit, cum pane, aut polenta illitum, cryspelas curet. Nam quod exquisitum est cryspelas, quod utique infiammatione est, & stauum, haud inquam sanare poterit cum pane Coriandrum, sed illud quod iam refrigeratum est. Proinde nos superioribus uoluminibus, cum determinata, ac definita experientia, cuiusque medicamenti facultatem explorandum censuimus, quam maxime fieri posset, simplicissimum eligi affectum consuluimus. At plerique medici neque quod uel plurimi morborum protinus ab initio compositi inuadant, norunt: neque quod alius effectus sit cryspelas exactum, alius uero is, qui uocatur ab omnibus nobis iustate, ut a ueteribus quoque, phlegmone: alij autem inter hos medij plurimi, partim, ut sic dicam, cryspelata phlegmone, partim phlegmone cryspelatorades. Ac inuenias nonnumquam ubi neutrum uincat, sed ad unguem paria sint. Quinetiam nonnumquam adematodes esse cryspelas conspicitur, sicut aliud scriuodes, ut compositorum morborum non paruis acceruetur numerus. De quibus copiosius, cum alibi diximus, tum in libris de curandis ratione. Dicitur autem & nunc quod saltem eorum memissis ne esse est, quod exactum cryspelas haud inquam ab antè dicto cataplasmate curari possit. Poco autem exactum, cum a biliosa fixione pars impleta fuerit. Porò quod longè a refrigeratione absit Coriandrum, uel ex ipis, que ipse scribit Dioscorides, cistere licet. Negat si uimas, inquit, cum lenento dissoluit. Quod uero nullum refrigerantium medicamentorum idemum sit dissoluendis strimas, uel ipsum Dioscoridem non dubitauerim arbitror: quippe qui sexcenta scripsit medicamenta strimas sanare potentia, que omnia tum tenerrime calida, tum acerbiora digerentia esse confessus est. Hactenus Galenus à Dioscoride in Coriandri facultate dissensiens. Porò uero hoc in re Galeno maxime refragatur Auicenna, qui in ipsius aperte inelicitur libro 11. cap. 144. sic inquit. Scripsit Galenus Coriandrum esse compositum ex diuersis facultatibus, est terra facultas in eo ceteris excellat, simul cum aqua quadam tepida, & asfrictoria pauca. Verùm, ut ego conieco, aequitas, qua in ipso reperitur, abque cubio frigida, non quem tepida exiit: nisi ei sua san admiscatur aliquid excalescens substantiam, que sui tenuitate uelociter in eum rursus euaneat. Quapropter dixit Huiyann, remouet Galen: frigiditatem in Coriandro, & Dioscorides repugnat. At ego quidem aliter sentio, cum frigidis esse substantiam meminerint Archigenes, Rufus, & aliorum posteriorum nonnulli. Frigidum igitur Coriandrum natura in fine primi, & usque ad principium secundae, & sicum in secundo, quanquam, sententia mea, & sicum est, & ad ca iditatem aliquo modo uergit. Sed Galenus ipse sentit, Coriandrum esse ex omni parte calidum. Id quod fortasse evenisse putarem, ex ea caliditas particula, qua cum bibitur, aut conceditur, ab ipso dissolvitur. Aliter nec necessarium foret, si homines sua frigiditate interfreret, ut in multa ex illi eretur quantitate. Illud praeterea subdit Galenus, si Coriandrum strimas dissoluit, quanquam igitur pacto frigidum est? Cui facile responderi potest, id agere Coriandrum sua eadem occulta facultate, ac forma: aut quod reperitur in ea aliqua tenens facultas, que in profundum penetrare possit frigida substantia exteriis relicta. Sed cum bibitur caliditas illa resoluitur, quo fit, ut sola frigida remaneat, & in corpore agat. Haec Auicenna in Coriandro Galeni dicta refellens. Quae etsi aliquid in re rationis, ac ueritatis habere uideantur; tamen cum omnibus conperitum putem, Galeno neminem adhibere parem, extitisse, qui diligentius stirpium tum naturas, tum facultates inuestigauerit partim saporis gustu, partim odoris olfactu, partim substantia, & coloribus, partim denique ex longa experientia profundissime philosphice coniecta, operæpretium esse eius potius acquiescere sententiae, quam reliquorum omnium. Veritatem Brauaulus in hoc maluit fortasse cum Auicenna errare, quam cum Galeno recte sentire. Qui praeterea cum uelcine ut, Coriandrum in Hetruria passim in pratis, & campestribus sua sponte nasci, asserit in suo simplicium uolumine, fatuim tantum reperiri Coriandrum. Ceterum quod in hoc capite Dioscorides auctor sit, Coriandrum sumptum mentem non sine periculo commouere, quodque alij tum ex Graecis, tum ex Mauritanis memoria prouiderint, eiusdem succum potum. interire: ideo factum est, ut multi, quorum ego sententiam antehac secutus sum, coriandri usum prosum damnauerint. Sed id nunc certè mihi uidetur iniuste factum. Siquidem Coriandrum mentem non commouet, nisi largius & immoderatè sumatur. Quid quaso numerum de coriandrum copiosus sumpto, si uinum etiam, cuius tamen est uis quotidianus, liberalis epotum, dolores, morbos graues, strangulatus, & mortem denique inserat? quod si moderatè bibatur, praeter alias utilitates, quas humano corpori praeber, ventriculum roborat, concoctiones adiutat, excrementosa pellit, cor exhilarat, intellectum acuit, spiritus clauos reddet & uiuificat. Quare non equidem uideo, qui obiter, quò minus simili ratione credamus, tantum abesse, ut Coriandri semen uocet, ut etiam maxime profuit, si tamen parè & modicè sumatur. Quippe ab eius uis moderato non abhoruisse Galenum puto: nam libro 8. cap. 4. de compositione medicamentorum secuncum locos ex Archigenes refert, rictu acido affectus coriandrum cochlearij mensura exhibendum esse. Galeno autem apertissime ad stipulatur & recentioribus Graecis Symeon Sethi, ut pate quod in coriandri mentione scribat, id sioma cho bonum esse, & eundem corroborare: cibum in ventriculo retinere, & nec probe concoquat. Quae uolunt hunc de temperato coriandri usu tradidisse, nulli dubium est. Ex his igitur facile colligamus licet, quod non sit acrimenda, sed potius explodenda illorum recentiorum opinio, qui coriandri usum omnino fugiendum esse censent. nos enim ita non omnem eius usum, sed immoderatum tantum, ut nocuum, uitandum esse existimamus. Semen tritum & recentibus caribus aspersum prohibet ne purefcat tam cito, quam solet, & stasit tempore. Ex aqua autem partum calliacos inuat, & alij fluxiones colibet. At tamen semen in ciborum, aut medicamentorum usum nunquam admitti debet, nisi prius tritum aceto fuerit maceratum. Id Graecis κίριον, & κίριον appellatur: latinis, Coriandrum: Mauritanis, Rusbor, Rasbera, Kuzbara: Italij, Coiandaro: Germanis, Coriander, & Coleander: Hispanis, Cula, tro, & Ciliandro.

Coriandri facultas ex Auicenna.

Brauauli error.

Coriandri seminis usus.

Nomina.

1° sp. a. u. r.

HIERACIUM.

CAP. LXIII.

Hieracium magnum caulem emittit asperum, subrubrum, spinosum, cauum; folia ex interuallis di habet, & modicè substringens; vnde illitum, stomacho & uisum, inf ammationibusq; prodest. Succus est: fere om stomachi scorbitione mitiga. Herba cum radice illita, vibratis à scorpionibus auxiliatur. Hieracium paruum, folia ex interuallis habet, diuisa in ambitu: cauliculos teneros, uirentes in quibus, uici flores orbem circinantes, emicant. Vim suam ad eadem, ad quae superiorum pendit.

Hieracium

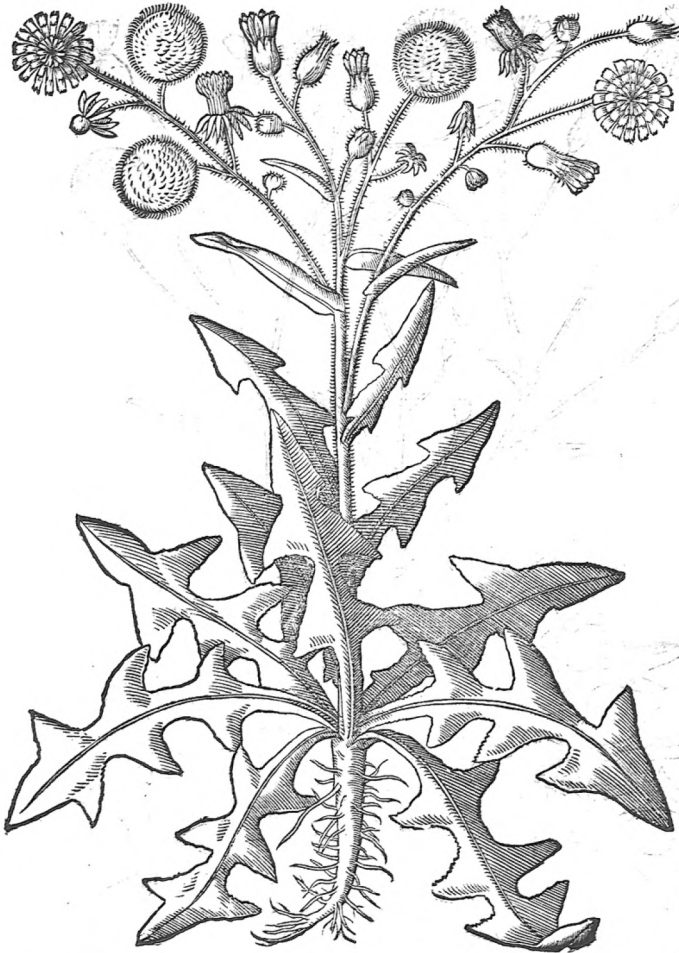
1 Me. 2397. 2. 11000 tuum.

60

Hieracium maius, frequentissimum ubique in Italia nascitur, soncho aut sylvestri Lactuce non admodum dissimile. Minus autem cichorium ferè refert. Sed asperiora ei folia sunt. Flores vtrique aurici, qui tandem papposi effecti in auram evolvant. Mains radice nititur unica, recta, lactuca, aut sonchi modo. Minus verò multiplici: vtrique succus lacteus sapore amaro acrisq; cum caulescunt. Horum autem non reperio Galeum mentionem fecisse, nec etiam Paulum, in libris de simplicium medicamentorum facultatibus. Meminit tamen eorum Plinius libro 20. cap. 7. inter lactucarum agrestium genera, sic inq;uens. Sunt, qui herbam Hieraciam vocent, quoniam accipitres scalpendo eam, succoq; oculos tingendo, obsecritatem eum sensere, discedant. Succus omnibus caudis, viribus quoque papaveri similis. Carpiunt per menses inciso caule. Concisunt in fistili novo ad multa preclarus. Sanat omnia oculorum vitia cum lacte mulierum. Arcet suboculas, cicatrices, adustionesq; omnes, præcipue caliginis. Inponitur etiam oculis cum lana contra epiphoras. Idem succus alvum purgat, in posca potus ad duos obolos. Serpentium ictibus medetur in vino potus. Et folia tota, thyrsisque triti ex aceto bibuntur. Vulneri illinuntur maximè contra scorpionum ictus. Verùm contra phalangia commisso vino ex aceto. Alijs quoque venenis resistunt, exceptis quæ strangulando necant, aut ijs quæ vesica nocent, item psimmythio excepto. Impiuntur & vntri ex melle, atque aceto ad detrahenda vitia alii. Vrim difficultates succus emoueat. Cratenus eum & hy-

Hieracij con- sideratio, & vires ex Plin.

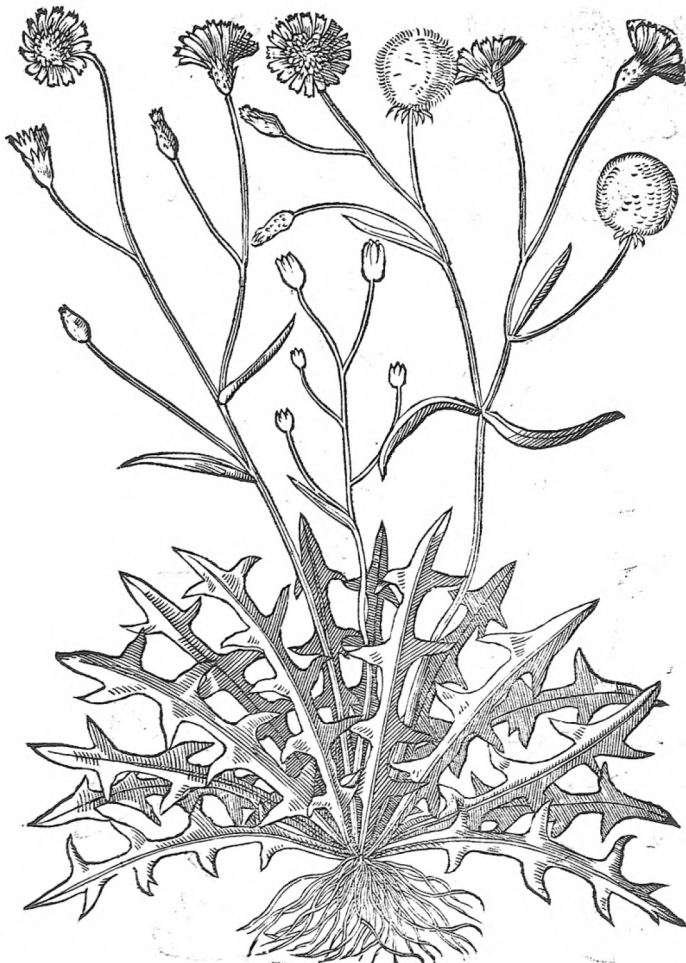
HIERACIVM MAIVS.

eropis obolis duobus in aceto, & cyatho vini dare iubet. Peculiares earum vires partim iam dictæ sunt, somnum faciendi, veneremq; inhibendi, astum refrigerandi, stomachum purgandi, sanguinem augendi. Nunc non pauca restant, quoniam inflationes discutunt, ructus lenes faciunt, concoctiones adiuuant: cruditatem ipse nequaquam faciunt. Nec illa res in cibis auaritatem incitat, inlibetque: eadem in causa alterutrinque modus est. Sic & alium copiosiores solunt, modice sistant, lentitiam pituitæ digerunt, atque, ut aliqui tradiderunt, sensus purgant. Stomachi dissoluti utilissimè adiuuantur, in eo vsu, & oxypori obolis asperitatem addito dulci ad intinctum aceti temperantes. Si crassior pituita sit, scillite, aut vino absinthite: si & visus sentiat, hyssopite admixto. Dantur coliciæ cum intubo erratico, & ad duritiam præcordiorum. Dantur & melancholicis candida copiosiores, & ad vesicæ vitia. Praxagoras & dysentericis dedit. Ambusis quoque profunt recentibus, priusquam pustule fiant cum sale illite. Vlcera etiam, quæ serpunt, coercent, initio cum aphronitro, mox in vino trita igni sacro illinantur. Conuulsa, & luxata caulis tritis, cum polenta ex aqua frigida leniunt: eruptiones papularum ex vino, & polenta. In cholera quoq; coctas patellis dederunt: ad quod utilissimæ, quam maxime caule, sed amara. Quidam lacte infundunt. Deferuæ facti in caules & stomacho utilissimi traduntur. Has omnes Plinius tam Hieracis, quam syluestribus Lactucis vires tribuit. Quod Græci Ἱεράκιον, Latini similiter Hieracium vocant: Itali, Hieracio.

Nomina.

HIERACIVM MINVS.

Hortensis apij herba ad eadem, ad quæ coriandrũ cõuenit. Inflammationibus oculorum cum pane, aut polenta illinitur: aſtuantem ſtõmachum mulcet. mammarum^b duritiã ex lacte concreto contraãam, reprimiãt. Urinã ciet; ſiue crudũ, ſiue coãtum edatur. Decoãtum eius, radicifque potũm. uenenorũ noxã reſiſtit; cũni uomitiones excitet: aluum cohibet. Semen uehementius urinã pellit: contra ſerpentium uenenaũt epotã argenti ſpumã auxiliatur: inflations diſcutit. Admiſcetur medicamentis, quã dolorũ leuãmentia præſtant, theriacis quoque, actuffis remediis. Eleoſelinum in humidis naſcitur, fatiũo^c grandius, & ad eadem effiãax. Creofelinum caule eſt dodrantem alto; ab radice tenui exeunte; per cuius ambitum ſami, & capitula cicutã, multo tamen tenuiora; ſemine cumini oblongo, acri, & odorãto, tenni. Naſcitur in petroſis, & montibus. Urinã ciet, ſemine, ac radice in uino potis; menes trahit. antidotis, necnon medicamentis urinã cientibus, & excalfactorijs, inferitur. Nec hallucinari nos oportet, exiſtimantes orcoſelinum eſſe, quod in faxis

a Meum. παρ
πάλιν ἀλεξι-
τῆρι. cum po-
lente polline.
b Meum. ἡδὲ
ἐν τοῖς βουνῶν
τῶν ἐπιπέδων
γυμνεῖται. i.
c ἐπιπέδοι. i.
aquis.
d Οὐρίβ. addit.
ἐλίψω. i. pau-
lò.

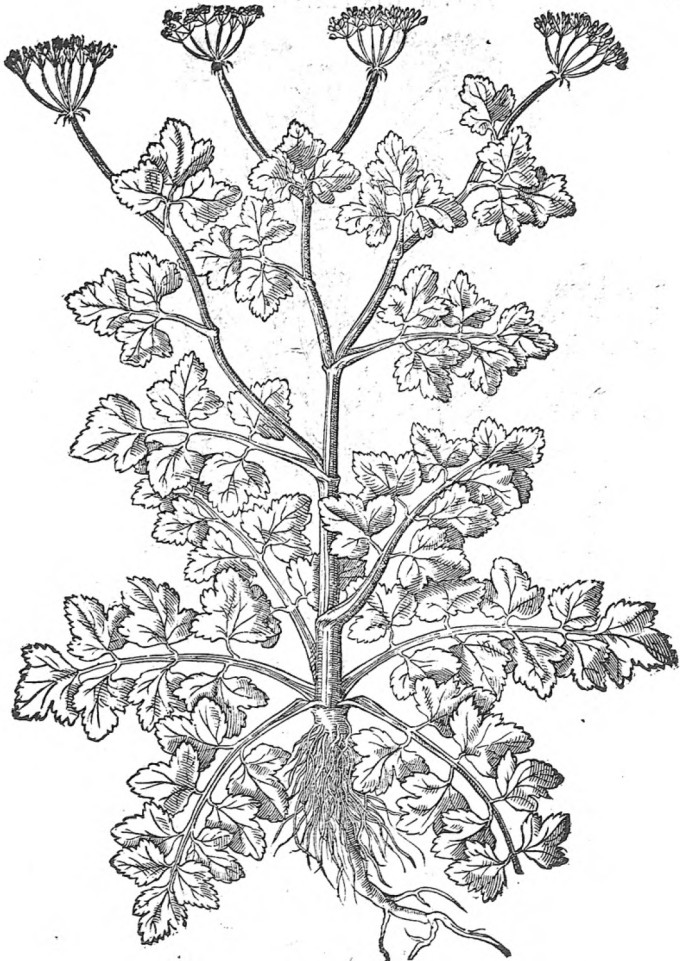
APIVM HORTENSE.

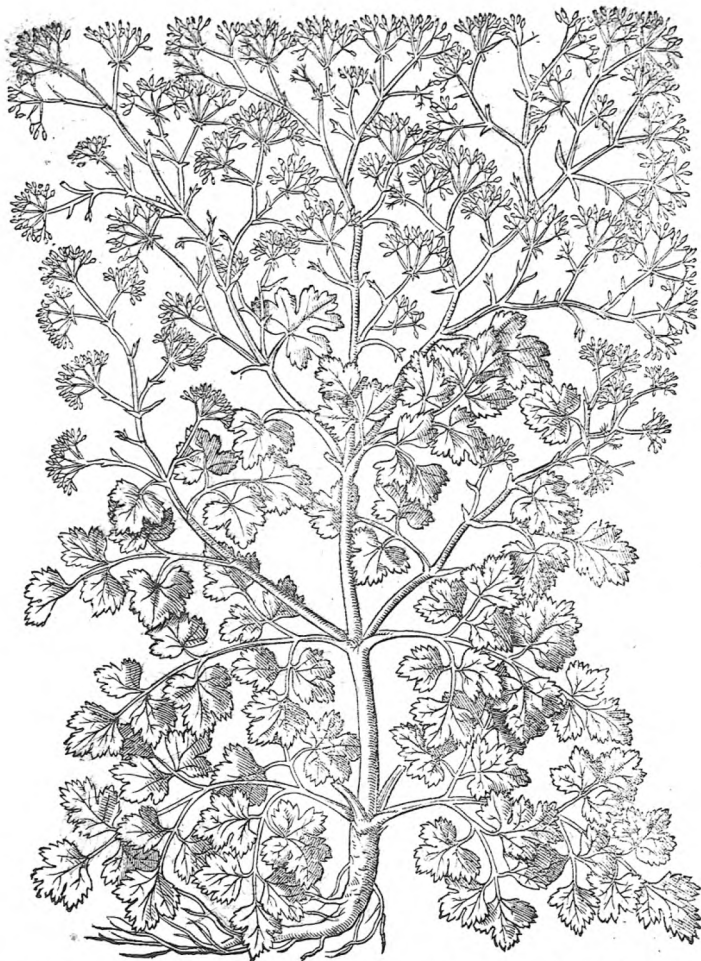
prouenit: aliud enim est petroselinum. Petroselinum in Macedonia prouenit, in præruptis locis, semine ammij, odoratiore, sapore acri, aroma olente. Vrinam cit, ac menstrua: contra stomachi, & coli inflationes, & tormina prodest. Laterum, renum, & vesicæ doloribus, in potu subuenit. Admiscetur antidotis vrinam centibus. Hippocelinum Larini olusatrum appellant, aliqui smyrnion, quanuis aliud sit, quod propriè smyrnion dicitur, vt paulò post referemus. Est autem maius, & satiuo apio candidius: caule alto, cauo, molli, habeante veluti lineas: foliis latioribus, in puniceum uergentibus: comarorismarini, florum plena; dependentibus in cacumine corymbis antequàm deflorescat. Ea femine turgēt nigro, oblongo, acri, solido, aromatico. Radix dimittitur tenuis, odorata, candida, quæ os commendat. In vmbrosis, & palustribus enascitur. olerum generis, ut apium. Radix cruda, coctave estur. Folia cum caulibus, decocta manduntur, & per se aut cum piscibus præparantur, crudaq; muria conduntur. Vim hanc habet, ut epoto femine ex mulso uino menses cicat: a gentes calfacit potu, aut illitu: urinæ stillicidio auxiliantur. Radix eosdem præstat effectus.

e Car. L' 96.
μαρτυρ. 1. 110.
macedo gratia.

APIVM PALVSTRE.

PETROSELINVM MACEDONICVM.

60 **P**ianta dubio procul omnes ferè ætatis nostræ medici, uique præsertim, qui diu uersati sunt in simplicium medicamentorum inquisitione, quique multum laboris ac studij impenderit, ut hanc medicine partem penè abolitam restituerent, nil aliud antiquos fatuam fuisse. Apium, quam uulgare nostrum Petroselinum, uicæ hortis omnibus frequensissimum. Quorum equidem sententiam nunquam ausim improbare: cum nostrum hoc notis omnibus sit præditum, quibus consistere Apium veteres tradidere. Plinius si quidem libro 20. cap. 11. naturalis hystoriae ita scribit. Apio gratia uulgò est: nauque rami largis portionibus per iura innatant, & in condimentis peculiarem gratiam habent. Hoc etiamnum confirmare uideatur Galenus lib. 2. de alimentorum facultatibus, cum inquit. Apium inter cætera familiarissimum est, & omni stomachoque gratissimum. Quæ sane omnia in uulgari nostro Petroselino cernuntur: quippe quod nobis omnium ceterum familiarissimum in ciborum condimentis perpetuo habeatur. Ceterum quantum id uariis nostrarum mensarum cibos frequentissime commendat; scripsere tamen tum Chryssippus, tum etiam Dionysius (ut Plinius auctor est) Apium ad cibos non admittendum, imò omnino nefas: nam id defunctorum epulis ferèlibus dicatum. Ipsius enoque uisus claritati mimicum. Caudæ feminæ uerniculus gigni. Ideoque eos, qui edunt, steriles esse mares, feminasque. In puerperis uerò ab eo cibo committales fieri, qui uera baurunt. Innocentem tamen esse marem: Eaque causa est, ne inter nefastos fructus damnetur.

Apij heren-
 sis condit.